

УДК 342.9

СУЧАСНІ, АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВОСУДДЯ

Студентка: Дігтяр Я. О., гр. БП-1-17

Науковий керівник: д.ю.н. Ковальчук А. Ю.

Київський національний університет технологій та дизайну

Актуальність теми: На сучасному етапі існує безліч актуальних проблем щодо конституційного правосуддя. Цікаво звідки вони впливають?

Мета: Визначити та звернути увагу на головні проблеми конституційного правосуддя на сучасному етапі.

Викладення основного матеріалу. По-перше, необхідно звернути увагу на обов'язковість рішень Конституційного Суду України зокрема у справах щодо офіційного тлумачення. Конституційний Суд України, по суті, уповноважений діяти за принципом внутрішнього прецеденту, зв'язує себе власними рішеннями і може відмовитись від них лише за результатами зміни норм, які вони тлумачили. Про мене, зараз це є серйозною проблемою інституту конституційного судочинства в нашій державі. Конституційний Суд України, попри його виключне право виносити остаточні рішення в межах вирішення питань, що складають саме його компетенцію, як і будь-який орган державної влади не застрахований від помилок рішень. У випадку прийняття таких хибних рішень або висновків, слідує парадокс. Суд вимушений слідувати своїм власним хибним рішенням та висновкам, і водночас, він має стояти на сторожі принципу верховенства Основного Закону України. Я вважаю, що Суд повинен володіти правом перегляду своїх власних хибних, а відтак, неконституційних рішень і висновків. Позбавити Суд цього права означає позбавити можливості Конституційний Суд України належним чином виконувати його ключове конституційне завдання – забезпечувати верховенство Конституції України на всій території держави, що може підірвати репутацію незаінтересованої, неупередженої і справедливої судової влади.

По-друге, зараз заслуговують критики положення п. 22 ст. 106 нової редакції Конституції України, які уповноважують Президента України та Верховну Раду України призначати на посади та звільняти з посад суддів Конституційного Суду України. У сфері державно-правової теорії загальноновизнано, що формування суддівського корпусу шляхом призначення парламентом чи главою держави, за загальним правилом, має бути обмежене конституційним терміном повноважень на займаній посаді. Відтак, право Президента України і Парламенту достроково припиняти повноваження суддів Конституційного Суду України надмірно розширює прерогативи Президента України та Верховної Ради України у сфері організації конституційного правосуддя. Має бути дотриманий принцип, згідно з яким судді виконують свої обов'язки, перебуваючи в повній незалежності як від глави держави, так і законодавчої влади.

Та, по-третє, принциповою проблемою, що характеризує механізм формування складу органу конституційної юрисдикції, є проблема неналежних фахових і моральних характеристик суддів Конституційного Суду України. Сьогодні у фаховому середовищі озвучуються факти морально осудних і некомпетентних дій суддів Конституційного Суду України, які є наглядною ілюстрацією міри їх непрофесійності, некомпетентності, низьких особистих моральних стандартів. Уявляється, що досягнення належного рівня незалежності і професійності Конституційного Суду України можливе засобом уведення, саме на

законодавчому рівні, додаткового цензу до претендентів на посаду судді органу конституційної юрисдикції: суддями Конституційного Суду України стають особи із числа відомих юристів України. Очевидно, що поняття “відомий юрист України” потребує нормативного уточнення: це мають бути судді-практики із числа суддів вищих судів України, а також професори права з науковим званням не нижче доктора. Я дотримуюсь думки, що застосування згаданого критерію відповідності дозволить сформулювати справді професійний склад суддів, спроможних вирішувати теоретичні і практичні завдання того рівня складності, які звичайно покладаються на орган конституційної юрисдикції.

Висновки. Підсумовуючи вищесказане, для мене існує три головні проблеми щодо конституційного правосуддя: позбавити Суд перегляду своїх власних хибних, а відтак, неконституційних рішень і висновків, втручання Глави держави та Парламенту, який порушує принцип виконання суддею обов’язків, перебуваючи в повній незалежності як від глави держави, так і законодавчої влади та питання щодо набору професійних суддів, суддів практиків, які відповідатимуть виконанню компетенцій суддів Конституційного Суду України.

Ключові слова: право, Конституційний Суд України, суддя, призначення суддів КСУ, повноваження КСУ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України. Верховна Рада України; Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР; Редакція від 02.03.2014; // [Електронний ресурс] / Сайт законодавства Верховної Ради України. 2014. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254K/96-Vp4>.
2. Бойко В.Ф., Євдокимов В.О., Юлдашев О.Х. Право людини на правосуддя (Судове право Укр.): Навч. посіб. / МАУП К.: Варта, 2003. 256с.;
3. Гнатущенко Ю.В. Підходи до визначення поняття правовідношення // Часопис КУП, 2005/2.-44-49с.
4. Головатий С. Верховенство права або ж правовладдя: вкотре про доктринальні манівці вітчизняної науки // Право України. 2010. -№5. С.64-76